

Ierosināta vēl viena lieta par amatu savienošanas liegumu tiesnesim

2015. gada 27. oktobrī Satversmes tiesas 3. kolēģija ierosināja lietu „Par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. panta trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 110. panta pirmajam teikumam un 91. panta pirmajam teikumam”.

Apstrīdētā norma

Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. panta trešajā daļā minētajām personām (arī tiesnešiem) ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu tikai ar:

- 1) amatu, kuru viņi ieņem saskaņā ar likumu vai Saeimas apstiprinātajiem starptautiskajiem līgumiem, Ministru kabineta noteikumiem un rīkojumiem, ja tas neapdraud valsts amatpersonas vai institūcijas, kurā attiecīgā valsts amatpersona ir nodarbināta, normatīvajos aktos noteikto patstāvību;
- 2) pedagoga, zinātnieka, profesionāla sportista un radošo darbu;
- 3) eksperta (konsultanta) darbu, kura izpildes vieta ir citas valsts administrācija, starptautiskā organizācija vai tās pārstāvniecība (misija), ja tas nerada interešu konfliktu un ir saņemta tās valsts amatpersonas vai koleģiālās institūcijas rakstveida atļauja, kura attiecīgo personu iecēlusi, ievēlējusi, apstiprinājusi amatā vai kura minēta šā likuma 8.¹ panta vienpadsmitajā daļā;
- 4) amatu attiecīgās profesijas vai nozares arodbiedrībā vai biedrībā, izņemot šajā daļā minēto institūciju vadītājus;
- 5) amatu biedrībā, ja tas nerada interešu konfliktu un ir saņemta tās valsts amatpersonas vai koleģiālās institūcijas rakstveida atļauja, kura attiecīgo personu iecēlusi, ievēlējusi, apstiprinājusi amatā vai kura minēta šā likuma 8.¹ panta vienpadsmitajā daļā, un ja likumā nav noteikts citādi.

Augstāka juridiskā spēka normas

Satversmes 91. panta pirmais teikums: „Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.”

Satversmes 110. panta pirmais teikums: „Valsts aizsargā un atbalsta laulību — savienību starp vīrieti un sievieti, ģimeni, vecāku un bērna tiesības.”

Lietas fakti

Konstitucionālo sūdzību ir iesniegusi tiesnese, kuras māte ir invalīde. Mātei ir nepieciešama īpaša aprūpe. Ministru kabineta noteikumi „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā” paredz, ka sūdzības iesniedzējas māte šādā gadījumā var saņemt apmaksātus asistenta pakalpojumus. Par invalīda asistentu var kļūt arī viņas meita.

Tomēr apstrīdētā norma liedzot sūdzības iesniedzējai būt par savas mātes asistenti. Tādējādi tiekot pārkāptas Satversmes 110. panta pirmajā teikumā garantētās tiesības uz ģimenes aizsardzību. Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka visi personu ar invaliditāti radnieki atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Taču apstrīdētā norma bez objektīva un saprātīgā pamata tieši tiesnesim liedzot būt par sava radnieka (konkrētajā gadījumā – mātes) asistentu. Līdz ar to tiekot pārkāpts arī Satversmes 91. panta pirmajā teikumā noteiktais vienlīdzības princips.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz šā gada 29. decembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2016. gada 27. marts. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv
67830748, 29813216